

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΙΟΥ 2019

ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 31/05/2019 ΧΡΟΝΟΣ: 2 ώρες (ΧΗΜΕΙΑ /ΒΙΟΛΟΓΙΑ)	ΒΑΘΜΟΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΣ: ..... ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ: ..... ΥΠΟΓΡΑΦΗ: .....
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ..... ΑΡ.: ..... ΤΜΗΜΑ:	
Οδηγίες: <ul style="list-style-type: none"> • Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από πέντε (5) σελίδες. • Να απαντηθούν και τα τρία μέρη Α΄, Β΄ και Γ΄ του εξεταστικού δοκιμίου. • Το εξεταστικό δοκίμιο βαθμολογείται με 20 μονάδες. • Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας. 	

ΜΕΡΟΣ Α΄: Ερωτήσεις 1-3

Να απαντήσετε στις ερωτήσεις 1- 3.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

Ερώτηση 1

Να γράψετε ποιο οξύ ή ποια βάση περιέχουν τα παρακάτω:

(μον.2)

Καθαριστικά φούρνων .....**υδροξείδιο του νατρίου**.....

Κρασί.....**τρυγικό οξύ**.....

Χυμός λεμονιού ...**κιτρικό οξύ**...

Γιαούρτι ...**γαλακτικό οξύ**.....

Ερώτηση 2

α) Να συμπληρώσετε τις προτάσεις.

(μον. 1)

Τα διαλύματα με $\text{pH} > 7$ χαρακτηρίζονται ως   **βασικά**

Τα διαλύματα με $\text{pH} = 7$ χαρακτηρίζονται ως   **όξινα**

β) Να συμπληρώσετε, με τις κατάλληλες λέξεις, τα κενά στις πιο κάτω προτάσεις. (μον. 1)

Τα διαλύματα των οξέων έχουν   **όξινη**   γεύση. Τα διαλύματα των βάσεων έχουν   **σαπωναειδή**   υφή. Το pH (πε-χα) των διαλυμάτων των οξέων έχει τιμές μικρότερες από   **7**   . Όσο πιο όξινο είναι ένα διάλυμα, τόσο πιο   **μικρό**   είναι το pH του.

Ερώτηση 3

α) Δίνονται οι πιο κάτω προτάσεις. Να βάλετε (Σ) αν η πρόταση είναι σωστή ή (Λ) αν είναι λάθος. (μον.1)

- Το NaOH ανήκει στα οξέα.. **Λ**...
- Το χλωριούχο ασβέστιο έχει χημικό τύπο CaCl_2 ... **Σ**....
- Η ηλιανθίνη αποκτά κόκκινο χρώμα με το HCl .... **Σ**...
- Τα στοιχεία της 1ης κύριας ομάδας είναι όλα μέταλλα..... **Λ**....

β) Να συμπληρώσετε τα κενά (κάθε κενό και μία λέξη).

(μον.1)

Όταν αναμειγνύουμε ένα διάλυμα οξέος με ένα διάλυμα   **βάσης**   , τα κατιόντα   **υδρογόνου**   του οξέος και τα   **ανιόντα**   υδροξυλίου της βάσης συνδέονται μεταξύ τους σχηματίζοντας μόρια νερού. Η αντίδραση αυτή ονομάζεται   **εξουδετέρωση**   .

ΜΕΡΟΣ Β΄: Ερωτήσεις 4-5

Να απαντήσετε στις ερωτήσεις 4-5.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

Ερώτηση 4

Έχουμε τέσσερις δοκιμαστικούς σωλήνες, Α, Β, Γ και Δ, που περιέχουν από 3 mL διαλύματος θειικού οξέος. Στον κάθε δοκιμαστικό σωλήνα προσθέτουμε ένα από τα ακόλουθα:

i. Διάλυμα NaOH ii. Κομματάκι Mg iii. Σκόνη Na_2CO_3 iv. Ρινίσματα Cu

Στον πιο κάτω πίνακα φαίνονται οι παρατηρήσεις που έγιναν.

Δοκιμαστικός Σωλήνας	Παρατηρήσεις
A	Φυσαλίδες αερίου που θολώνουν το διαυγές ασβεστόνερο
B	Καμία παρατήρηση
Γ	Το διάλυμα μετά από προσθήκη βρομοθυμόλης έγινε μπλε
Δ	Εκλύονται φυσαλίδες και ο σωλήνας ζεσταίνεται

Να γράψετε ποιες από τις ουσίες (i), (ii), (iii) ή (iv) προσθέσαμε σε κάθε σωλήνα σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που έγιναν (μον.2)

Δοκιμαστικός σωλήνας Α: .....iii.....

Δοκιμαστικός σωλήνας Β: .....iv.....

Δοκιμαστικός σωλήνας Γ: .....i.....

Δοκιμαστικός σωλήνας Δ: .....ii.....

β) Στον πιο κάτω πίνακα δίνονται χημικά στοιχεία και πολυατομικά ιόντα με τα σθένη τους. Να γράψετε τους χημικούς τύπους των χημικών ενώσεων που σχηματίζουν μεταξύ τους. (μον.2)

	S^{2-}	PO_4^{3-}
Mg^{2+}	MgS	$\text{Mg}_3(\text{PO}_4)_2$
K^+	K_2S	K_3PO_4

Ερώτηση 5

α) Να συμπληρώσετε τα κενά στον πιο κάτω πίνακα:

(μον. 2)

Χημικός τύπος	Όνομα χημικής ένωσης	Κατηγορία Οξύ/βάση /άλας /οξείδιο
Al_2O_3	Οξείδιο του αργιλίου	οξείδιο
$\text{Mg}(\text{OH})_2$	Υδροξείδιο του μαγνησίου	βάση
CaS	Θειούχο ασβέστιο	άλας
H_2SO_4	Θειικό οξύ	όξύ

β) Να γράψετε τον χημικό τύπο των πιο κάτω χημικών ενώσεων.

(μον. 2)

- Διοξείδιο του θείου : ..... SO_2 .....
- Φωσφορικό νάτριο : ..... Na_3PO_4 .....
- χλωριούχο αμμώνιο : ..... NH_4Cl .....
- Υδροβρωμικό οξύ: ..... HBr .....

Δίνονται τα σθένη μερικών χημικών στοιχείων, καθώς και μερικά πολυατομικά ιόντα:

Br^1 , H^1 , K^1 , Mg^2 , Na^1 , S^4 , O^2 , Cl^1 , NH_4^+ , OH^- , NO_3^- , PO_4^{3-}

ΜΕΡΟΣ Γ΄:

Να απαντήσετε στην ερώτηση 6.

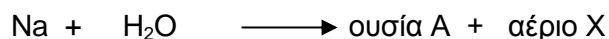
Η ορθή απάντηση βαθμολογείται με έξι (6) μονάδες.

Ερώτηση 6

α) Ένα κομματάκι νάτριο (Na), σε μέγεθος φακής, προστίθεται σε ποτήρι ζέσεως που περιέχει νερό.

(μον. 2.5)

Η αντίστοιχη αντίδραση είναι:

- Ποια είναι η ουσία A;
..... NaOH .....
- Ποιο είναι το αέριο X; ..... H_2 , (υδρογόνο).....
  - Μετά την αντίδραση του νατρίου με το νερό, προσθέτουμε λίγες σταγόνες φαινολοφθαλεΐνης.
- Τι χρώμα αποκτά το διάλυμα; .....κόκκινο.....
- Πού οφείλεται η αλλαγή του χρώματος;.....στο βασικό περιβάλλον που δημιουργείται λόγω του NaOH .....

β) Να κατατάξετε το Νάτριο, το Λίθιο και το Φράγκιο σε σειρά αύξησης δραστηριότητας (από το λιγότερο προς το περισσότερο δραστικό). (μ.0.5)

.....**Li, Na, Fr**.....

γ) Δίνεται ο πιο κάτω περιοδικός πίνακας. Τα γράμματα που δίνονται δεν είναι τα πραγματικά σύμβολα των στοιχείων. (μον.3)

A																	H
														M	E		
B	Λ													Ψ		Θ	
Γ													Π		Z		
	Δ																

- Ποιο από τα πιο πάνω χημικά στοιχεία ανήκει στις αλκαλικές γαίες και έχει τρεις ηλεκτρονικές στιβάδες; .....**Λ**.....
- Να γράψετε δύο στοιχεία που έχουν παρόμοιες ιδιότητες: **M, Ψ ή B, Λ, ή H, Θ**.....
- Να γράψετε ένα στοιχείο που βρίσκεται στην VIA ομάδα και έχει κατανεμημένα τα ηλεκτρόνια του σε 2 στιβάδες: ...**M**...
- Να γράψετε ένα στοιχείο που έχει 2 ηλεκτρόνια στην εξωτερική του στιβάδα και βρίσκεται στην 1η περίοδο: ...**H**.....
- Ποια από τα παραπάνω στοιχεία ανήκουν στα αλκάλια: ..**B, Γ**.
- Ποιο από τα πιο πάνω χημικά στοιχεία ανήκει στα ευγενή αέρια και έχει τον ίδιο αριθμό ηλεκτρονικών στιβάδων με το B;....**Θ** ...

-ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ-

Η εισηγήτρια

Η Διευθύντρια

Βαρβάρα Νικολαΐδου

Κυριακούλα Σάββα Μιχαηλίδου